

ÚVOD

Pro odborné pracovníky a širokou veřejnost jsou určeny časové řady spotřeby potravin (včetně spotřeby nealkoholických nápojů, alkoholických nápojů a cigaret) v České republice za období let 1948 až 2022, které navazují na Spotřebu potravin 1948 až 1912 a Retrospektivní údaje o spotřebě potravin v letech 1920 až 2006, zveřejněné 31. 7. 2008.

Po vzniku Československé republiky v roce 1918 se spotřeba potravin zaměřovala hlavně na sledování spotřeby obilovin v hodnotě mouky, masa, mléka a mléčných výrobků, brambor, cukru, ale velká pozornost byla věnována spotřebě dovozových potravin (rýže, čaj, tabák, mořské ryby, kakaové boby, jižní ovoce atd.). Po roce 1948 byla zemědělská i potravinářská výroba směřována k zabezpečení soběstačnosti ve výrobě a tím i ve spotřebě potravin. A právě spotřeba potravin začala být využívána pro plánování výroby, ale také pro zdravotní osvětu. Proto byla statistika spotřeby potravin stále rozšiřována podle požadavku odborné veřejnosti (rokem 1955 začalo sledování spotřeby cigaret, rokem 1966 spotřeba máku, rokem 1970 spotřeba jednotlivých druhů ovoce a zeleniny, rokem 1990 je do spotřeby ryb zahrnován i výlov na udici, rokem 2008 spotřeba kiwi a ananasu atd.)

Problémy výživy v celosvětovém měřítku se snaží řešit při Organizaci spojených národů-Světová organizace pro výživu a zemědělství (FAO) a Světová zdravotnická organizace (WHO). Aby bylo možno problémy kvality výživy a její racionalizaci úspěšně řešit, musíme spolehlivě znát spotřebu potravin.

Na spotřebě jednotlivých druhů potravin např. masa, ovoce, zeleniny, rýže, těstovin atd. se promítá změna stravovacích zvyklostí ovlivněná turistickým ruchem a počtem cizinců v naší populaci, ale největší vliv na spotřebu potravin mají ceny potravin, dané růstem cen energií, osiv, krmiv, hnojiv, přípravků na ošetřování zvířat i rostlin, vysokou marží obchodních řetězců a koupěschopností obyvatelstva. Je třeba vzít v úvahu i zdravotní osvětu, dostupnost jednotlivých druhů potravin na trhu a masivní reklamu.

Výživa obyvatelstva zůstává i nadále jedním ze základních ukazatelů životní úrovně celé naší společnosti.

Statistika spotřeby potravin vždy byla, je a bude vítaným zdrojem informací, který vypovídá o chování obyvatelstva v každém období.